

Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, a brak opieki medycznej do 10 tygodnia ciąży

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 04, kwiecień 2014 14:30

Bernadeta Skóbel

Odśloni: 1139

Warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ich ustalania, przyznawania i wypłacania określają przepisy powołanej ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W myśl art. 15b ust. 1 i 2 tej ustawy matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka przyznaje się z tytułu urodzenia się żywego dziecka jednorazową zapomogę w wysokości 1 000 złotych na jedno dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922 zł. Stosownie zaś do art. 15b ust. 5 u.ś.r. zapomoga przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Z tego wynika zatem jednoznacznie, że niedopełnienie warunku przebywania pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży stanowi podstawę do odmowy przyznania świadczenia. Z literalnego brzmienia przepisu wynika, że organ nie ma przy tym podstaw prawnych do badania przyczyn, z powodu których kobieta pod opieką medyczną nie pozostawała.

Sądy administracyjne jednak czasami stają po stronie wnioskodawców. W jednej tego typu sprawie sąd nakazał organowi dokonanie oceny stanu zdrowia skarżącej i jego ewentualny wpływ na niemożność czy utrudnienie rozeznania przez nią ciąży przed upływem 10 tygodnia (wyrok WSA w Olsztynie z 7 listopada 2013 r. II SA/OI 801/13).

Z dokumentów dołączonych do skargi wynikało, że skarżąca była osobą całkowicie niezdolną do pracy, rozpoznano u niej upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym, regres w rozwoju funkcji poznawczych (pamięci, zdolności słownych), w rozwoju społecznym i emocjonalnym. Stwierdzono, że nie jest zdolna do samodzielnego życia, wymaga opieki i leczenia specjalistycznego, podejrzewano zdarzenia psychotyczne (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, historia choroby z poradni zdrowia psychicznego). Z całą pewnością taki stan zdrowia mógł mieć wpływ na zdolność odpowiednio wczesnego rozpoznania ciąży, zwłaszcza jeśli, jak twierdzi skarżąca, typowe objawy ciąży w początkowym okresie nie występowały. Sąd wskazał, że w takim przypadku niezbędnym jest zasięgnięcie opinii lekarza specjalisty, czego na etapie postępowania administracyjnego nie zrobiono.

Sąd przyjmując taki tok rozumowania oparł się in nuch orzeczeniach sądu w podobnych sprawach. Sąd wskazał, że koniecznym zatem wydaje się przeprowadzenie takiej wykładni omawianych przepisów, która gwarantowałaby możliwość korzystania z tej formy pomocy także kobietom, które z niezawinionych przez siebie przyczyn nie były w stanie znaleźć się pod opieką medyczną przed upływem 10 tygodnia ciąży, a które w późniejszym okresie były objęte systematyczną (w każdym trymestrze ciąży) opieką medyczną. Za takim kierunkiem wykładni przepisów uprawniających do otrzymania omawianych świadczeń rodzinnych przemawiają także zasady (normy) konstytucyjne wywiedzione z art. 32 w zw. z art. 71 Konstytucji RP. Należy bowiem przyjąć, że odwołanie się wyłącznie do literalnej wykładni przepisu art. 15b ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych może w istocie prowadzić do zróżnicowania sytuacji prawnej kobiety w ciąży ze względu na stan zdrowia. Ze względu bowiem na określone problemy zdrowotne kobieta może nie mieć możliwości (bądź możliwość tę mieć znacznie utrudnioną) samodzielnego rozpoznania ciąży na tak wczesnym jej etapie. Sytuacja taka w ocenie Sądu stanowiłaby naruszenie zasady równości oznaczającej, że wszystkie podmioty charakteryzujące się daną cechą istotną w stopniu równym mają być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań dyskryminujących, czy też faworyzujących. W opisanej sytuacji kobiety nie cierpiące na jakiegokolwiek dolegliwości uniemożliwiającej spostrzeżenie w sposób naturalny, że są w ciąży byłyby faworyzowane w stosunku do tych kobiet – tak samo jak one będących w ciąży – które jednak z uwagi na określone okoliczności związane z ich stanem zdrowia nie mogłyby w taki sam sposób tego rozeznąć. Prowadziłoby to w istocie do nierównego traktowania kobiet będących w ciąży dyskryminując te z nich, które z powodów zdrowotnych (obiektywnych, niezależnych od woli) nie mogłyby stać się beneficjentami

Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, a brak opieki medycznej do 10 tygodnia ciąży

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 04, kwiecień 2014 14:30

Bernadeta Skóbel

Odłony: 1139

---

pomocy dla rodziny przewidzianej przez ustawodawcę. W tej sytuacji wykładni omawianych przepisów należałoby dokonywać w świetle konstytucyjnych zasad: równości (art. 32 Konstytucji RP) oraz uwzględniania dobra rodziny (art. 71 Konstytucji RP) i wynikającego z tej drugiej zasady - nakazu udzielania szczególnej pomocy ze strony władz publicznych rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej oraz kobietom zarówno w ciąży, jak i po urodzeniu dziecka (tak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 11 lipca 2013r., sygn. akt III SA/Gd 223/13, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 5 września 2013r., sygn. akt IV SA/Po 580/13, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 9 października 2013r., sygn. akt VIISA/Wa 603/13, dostępne w internetowej Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Źródło: [CBOSA](#)